

Bruxelles, 26. travnja 2023.
(OR. en)

8406/23

AGRI 199
AGRISTR 26
RECH 147

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća o mogućnostima biogospodarstva s obzirom na trenutačne izazove, s posebnim naglaskom na ruralnim područjima

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o mogućnostima biogospodarstva s obzirom na trenutačne izazove, s posebnim naglaskom na ruralnim područjima, koje je Vijeće odobrilo na sastanku održanom 25. travnja 2023.

Zaključci Vijeća o mogućnostima biogospodarstva s obzirom na trenutačne izazove, s posebnim naglaskom na ruralnim područjima

Vijeće Europske unije

PODSJEĆAJUĆI NA:

- Zaključke Vijeća o ažuriranoj strategiji za biogospodarstvo od 29. studenoga 2019.,
- Zaključke Vijeća o strategiji „Od polja do stola”,
- Zaključke Vijeća o novoj strategiji EU-a za šume do 2030.,
- Zaključke Vijeća o održivom plavom gospodarstvu;

UZIMAJUĆI U OBZIR:

- europski zeleni plan,
- strategiju „Od polja do stola”,
- novu strategiju EU-a za šume do 2030.,
- Strategiju EU-a za bioraznolikost do 2030.,
- Strategiju EU-a za tlo do 2030.,
- Akcijski plan za kružno gospodarstvo,
- zajedničku poljoprivrednu politiku i strateške planove država članica,
- ciljeve paketa „Spremni za 55 %” i plana REPower EU,
- Komisijino izvješće o napretku u provedbi strategije EU-a za biogospodarstvo,
- komunikaciju Komisije naslovljenu „Dugoročna vizija za ruralna područja EU-a – Do 2040. ostvariti jača, povezana, otporna i prosperitetna ruralna područja”,
- komunikaciju Komisije naslovljenu „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija”,
- međunarodne obveze Unije u području održivog razvoja, trgovine, zaštite okoliša te prilagodbe klimatskim promjenama i njihova ublažavanja,

- rezultate konferencije na visokoj razini pod nazivom „Biogospodarstvo – Omogućivanje europskog zelenog plana u zahtjevnim vremenima” održane 6. i 7. listopada 2022. u Bruxellesu,
- rezultate konferencije „Život u biogospodarstvu” koju je švedsko predsjedništvo organiziralo 27. i 28. veljače 2023. u Stockholmu;

ISTIČUĆI

važnu ulogu koju održivo i kružno biogospodarstvo ima u suočavanju s aktualnim izazovima, posebno u području klime, bioraznolikosti, energetike i sigurnosti opskrbe hranom, te njegovu važnost za gospodarstvo Unije, osobito za osiguravanje osnovnih proizvoda, povećanje konkurentnosti, diversifikaciju prihoda i otvaranje radnih mjesta u ruralnim i obalnim područjima, uz istodobno doprinošenje naporima koje Unija ulaže u zelenu tranziciju i veću otpornost u okviru cjelovitog i međusektorskog pristupa kojim se osigurava usklađenost različitih područja politika;

1. NAGLAŠAVA ulogu koju biogospodarstvo ima za otpornost EU-a i suočavanje s aktualnim izazovima, posebno uzimajući u obzir to da bioproizvodi, kada se nabavljaju i proizvode na održiv način, mogu doprinijeti povećanju otpornosti i kapaciteta za samodostatnost; UVIĐA da je zbog izazova povezanih s klimom i nezakonitog, neopravdanog i ničim izazvanog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine dodatno do izražaja došla potreba za unapređivanjem prelaska na čistu energiju i energiju iz obnovljivih izvora, održive materijale bez upotrebe fosilnih goriva te održive, otporne i pravedne prehrambene sustave;
2. PREPOZNAJE da je biogospodarstvo, koje se temelji na održivo proizvedenoj biomasi i otpadnim materijalima, istodobno i pokretač i rezultat zelene i pravedne tranzicije te doprinosi ciljevima održivog razvoja jer u jednakoj mjeri uzima u obzir okolišnu, socijalnu i gospodarsku dimenziju održivosti; ISTIČE središnju ulogu koju održivo i kružno biogospodarstvo ima za klimu i okoliš te za ostvarivanje ciljeva europskog zelenog plana i s njime povezanih strategija;

3. NAGLAŠAVA da je biogospodarstvo međusektorski i cjeloviti koncept kojim se mogu uravnotežiti sve tri dimenzije održivosti te ISTIČE da biogospodarstvo jača kružno gospodarstvo i s njime je u interakciji putem obnovljivih izvora i resursno učinkovite upotrebe sporednih tokova na biološkoj osnovi iz poljoprivrede, proizvodnje hrane, šumarstva, ribarstva, akvakulture i vode te iz tokova organskog otpada, među ostalim iz kućanstava; NAGLAŠAVA da su sektori biogospodarstva često međusobno povezani, što doprinosi sinergiji te širenju i jačanju odnosa između tih sektora; UVIĐA da biogospodarstvo u velikoj mjeri ovisi o zdravim i otpornim ekosustavima te da bi u razvoju i uvođenju održivog i kružnog biogospodarstva trebalo promicati sinergiju biogospodarstva i bioraznolikosti;
4. POZDRAVLJA izvješće o napretku u provedbi strategije EU-a za biogospodarstvo i općenito pozitivna kretanja u vezi s provedbom akcijskog plana, među ostalim izradu nacionalnih i regionalnih strategija za biogospodarstvo i mobilizaciju privatnih ulaganja, *start-up* poduzeća te istraživanja i inovacija u bioindustriji; SLAŽE SE s time da se posljedice nezakonitog, neopravdanog i ničim izazvanog agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, npr. na sigurnost opskrbe hranom i energijom, moraju uzeti u obzir u budućoj provedbi akcijskog plana te da pouzdana strategija EU-a za biogospodarstvo usmjerena na sve tri dimenzije održivosti može doprinijeti postizanju ciljeva navedenih u europskom zelenom planu; nadalje NAPOMINJE da je u izvješću istaknuto da treba raditi na pitanju višestrukih pritisaka na kopno i more te pronaći rješenja za njih, kao i osigurati održivije obrasce potrošnje;
5. ISTIČE ulogu koje biogospodarstvo ima za dinamična ruralna područja, za mobilizaciju primarnih proizvođača u vezi s djelovanjem u području klime i zelenom tranzicijom te za stvaranje i očuvanje radnih mjesta, rasta i jednakih mogućnosti u cijelom EU-u i njegovim regijama; NAGLAŠAVA važnost održivih rješenja u ruralnim područjima i osiguravanja većih i diversificiranih prihoda u sektorima biogospodarstva za primarne proizvođače, vlasnike zemljišta, mala i srednja poduzeća i druge ruralne aktere, među ostalim putem novih lanaca dodane vrijednosti i poslovnih modela u koje su ti proizvođači potpuno integrirani;

6. PREPOZNAJE važnost koju biogospodarstvo ima za uvođenje inovacija u ruralna područja i ulogu komplementarnog korištenja trenutno dostupnih instrumenata financiranja, među ostalim zajedničke poljoprivredne politike, programa Obzor Europa, Europskog fonda za regionalni razvoj, Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu, Europskog fonda za oporavak i otpornost, Kohezijskog fonda, fonda u okviru programa LIFE, Inovacijskog fonda te Fonda za pravednu tranziciju; PREPOZNAJE važnost inicijativa kao što su pametna sela, Europsko partnerstvo za inovacije za produktivnost i održivost u poljoprivredi (EIP-AGRI) i novi koncept *start-up* sela;
7. UVIĐA ulogu koju održivo i kružno biogospodarstvo ima za vrednovanje lokalno i regionalno dostupnih resursa zahvaljujući razvoju novih međusektorskih i međusobno povezanih održivih i socijalno pravednih lanaca dodane vrijednosti; u tom pogledu NAGLAŠAVA važnost prepoznavanja i iskorištavanja regionalnih i lokalnih posebnosti, uključujući posebnosti malih, zemljopisno izoliranih ekonomija i najudaljenijih regija;
8. PREPOZNAJE vrijednost biogospodarstva za provedbu dugoročne vizije EU-a za ruralna područja i akcijskog plana EU-a za ruralna područja, kao i važnost biogospodarstva u promicanju kohezije u ruralnim područjima, uključujući socijalnu pravednost i pravednu tranziciju;
9. ISTIČE važnost tranzicije prehrambenog sustava i daljnjeg istraživanja potencijala biogospodarstva, inovativnih metoda i drugih prirodnih praksi kako bi se osigurala zdrava i hranjiva hrana i hrana za životinje, vodeći pritom računa o načelu predostrožnosti;
10. NAGLAŠAVA potencijal bioresursa u sektorima kao što su kemijska industrija, građevinarstvo, tekstil i ambalaža te povećanu tržišnu potražnju za biomaterijalima u industrijskim ekosustavima i širim lancima vrijednosti; ISTIČE važnost skladištenja ugljika u obnovljivim materijalima i proizvodima;

11. PREPOZNAJE važnost inovativnog upravljanja hranjivim tvarima, ponovne upotrebe i recikliranja, održive poljoprivrede u kojoj se upotrebljavaju biognojiva i održive stočarske proizvodnje, kao što je uzgoj stoke povezan s određenim područjem, te NAGLAŠAVA njihov doprinos zatvaranju kruga ciklusa hranjivih tvari, kojima se smanjuju gubici hranjivih tvari i onečišćenje te istodobno nude alternative fosilnim ili uvezenim hranjivim tvarima i promiče neovisan i održiv europski poljoprivredni sustav kojim se jača sigurnost opskrbe hranom;
12. NAPOMINJE da je biogospodarstvo uključeno u zajedničku poljoprivrednu politiku za razdoblje 2023. – 2027. kao sastavni dio jednog od specifičnih ciljeva te POZIVA Komisiju da pripremi pregled načina na koji se biogospodarstvo uzima u obzir u strateškim planovima država članica i da prati to pitanje; POTIČE Komisiju da razmotri navođenje biogospodarstva kao specifičnog cilja u drugim politikama i instrumentima;
13. ISTIČE važnost uključivog pristupa u razvoju biogospodarstva, a posebno potrebu za uključivanjem primarnih proizvođača i bliskom suradnjom s njima te NAGLAŠAVA ulogu poljoprivrede i šumarskih zadruga; NAGLAŠAVA važnost angažiranja mlađe generacije za uspješan razvoj biogospodarstva;
14. ISTIČE multifunkcionalnu ulogu šuma i važnost uloge koju za biogospodarstvo imaju vlasnici i upravitelji šuma, aktivno održivo gospodarenje šumama i sektor koji se temelji na šumama; NAGLAŠAVA da se resursno učinkovitom i održivom proizvodnjom i upotrebom šumarskih proizvoda promiče skladištenje ugljika, osiguravaju zamjene za fosilne resurse i doprinosi održivom i kružnom biogospodarstvu, kao i drugim ciljevima iz europskog zelenog plana;
15. PREPOZNAJE potencijal koji plavo biogospodarstvo EU-a, uključujući sektor algi, ima za otvaranje radnih mjesta u obalnim i ruralnim područjima, oporavak europskih mora i slatkovodnih resursa te isporuku proizvoda s niskim ugljičnim otiskom na europsko tržište;

16. NAGLAŠAVA ulogu resursno učinkovite i održivo proizvedene bioenergije u smanjenju ovisnosti o fosilnim izvorima energije, uključujući smanjenje ovisnosti EU-a o ruskim fosilnim izvorima;
17. POTVRĐUJE da je osiguravanje sigurnosti opskrbe hranom od strateške važnosti za EU; PREPOZNAJE potencijal poljoprivredno-prehrambenog otpada za proizvodnju alternativnih bioresursa za održivu primjenu u različitim sektorima i potencijal nekonvencionalnih izvora vode za navodnjavanje; ISTIČE da se proizvodnjom biometana iz biootpada i sporednih tokova na biološkoj osnovi smanjuje okolišni i klimatski otisak poljoprivrede, prometa i drugih sektora;
18. PREPOZNAJE važnu ulogu industrijske dimenzije u zelenoj, digitalnoj i pravednoj tranziciji, a posebno ulogu malih i srednjih poduzeća, poduzetnika i *start-up* poduzeća uključenih u inovativne lance vrijednosti; UVIĐA da napredak u području istraživanja i inovacija treba približiti tržištu i osigurati veću konkurentnost bioproizvoda na tržištu te osigurati veću usklađenost politika istraživanja, razvoja i inovacija s industrijskim politikama kako bi se podržao cilj ubrzavanja prelaska iz istraživanja u industrijsku proizvodnju, među ostalim razmatranjem uspostave industrijskog saveza za biogospodarstvo i klastera; PREPOZNAJE važnost osnaživanja malih i srednjih aktera jer im često nedostaju sredstva za istraživanja i inovacije, zbog čega se ne mogu širiti; NAPOMINJE da se u komunikaciji Komisije naslovljenoj „Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija” spominje razvoj zamjenskih tvari na biološkoj osnovi;
19. NAGLAŠAVA potrebu za kvalificiranom radnom snagom kako bi se omogućio razvoj biogospodarstva, osobito u ruralnim područjima; POZDRAVLJA napore koje Komisija ulaže u promicanje obrazovanja i razvoja vještina povezanih s biogospodarstvom; PREPOZNAJE potrebu za daljnjim razvojem pristupačnih obrazovnih sustava povezanih s biogospodarstvom, uključujući strukovno osposobljavanje;

20. ISTIČE istraživanja, inovacije i ulaganja kao ključne pokretače prelaska na održivo i kružno biogospodarstvo u EU-u; PREPOZNAJE mogućnosti koje nude različiti postojeći instrumenti financiranja EU-a i država članica te potrebu za mobiliziranjem dodatnih investicijskih tokova iz privatnih izvora kako bi se dodatno poduprlo uvođenje održivog biogospodarstva; POTIČE Komisiju da promiče primjenu inovativnih alata i tehnologija te da osigura njihovu dostupnost svim poljoprivrednicima, uključujući uzgajivače stoke, uzgajivače u akvakulturi i šumare; PREPOZNAJE potrebu za daljnjim uvođenjem inovacija u okviru sustava znanja i inovacija u poljoprivredi (AKIS), kao i važnu ulogu koju u biogospodarstvu imaju partnerstva te testna i pokusna okružja;
21. UVAŽAVA napore koje Komisija ulaže u unapređivanje baze znanja za politike putem centra znanja za biogospodarstvo i sustava za praćenje biogospodarstva te ISTIČE ulogu koju u njihovu podupiranju imaju istraživanja i inovacije te program Obzor Europa, zajedno s europskim partnerstvima za istraživanja i inovacije kao što su Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo (CBE JU), europska partnerstva za inovacije i strategije pametne specijalizacije;
22. PREPOZNAJE napredak ostvaren u vezi s inicijativom BIOEAST; POTIČE Komisiju i države članice da ojačaju tu suradnju i PONOVRNO ISTIČE da treba poduprijeti razvoj održivih i kružnih sustava biogospodarstva u državama članicama u kojima je napredak spor, i to putem političke potpore i drugih mehanizama, kao i drugim sličnim inicijativama, po mogućnosti uz sudjelovanje partnerskih zemalja; PREPOZNAJE vrijednost suradničkih mreža među regijama za razmjenu iskustava, znanja i primjera najbolje prakse. Trebalo bi olakšati prijenos znanja prema slabije razvijenim regijama i ruralnim područjima. Stoga POZIVA Komisiju da ispita kako bi se mogli promicati prijenos znanja i sudjelovanje u istraživačkim i inovacijskim aktivnostima u slabije razvijenim regijama i ruralnim područjima, uključujući najudaljenije regije;

23. PREPOZNAJE potrebu za međunarodnom suradnjom u području biogospodarstva kako bi se pronašla rješenja za zajedničke globalne izazove; također POTVRĐUJE priliku koju biogospodarstvo nudi za doprinos međunarodnim procesima i obvezama;
24. POZIVA države članice i njihove regije da nastave rad na uvođenju održivog i kružnog biogospodarstva na cjelovit i koordiniran način, da nastave raditi na politikama biogospodarstva kao poticajnom okviru za usmjeravanje održive i pravedne tranzicije te da biogospodarstvo bolje integriraju u druge politike; SVJESNO je rizika od nastanka jaza u vezi s dostupnošću biomase i PREPOZNAJE ulogu nacionalnih i regionalnih strategija za održivu biomasu; ISTIČE važnost prekogranične suradnje u razvoju biogospodarstva;
25. POZIVA Komisiju da biogospodarstvo bolje integrira u sve politike te osigura dosljedne i učinkovite politike kojima se podupire razvoj biogospodarstva u cijelom lancu vrijednosti i omogućuje iskorištavanje rješenja koja ono pruža, uz istodobno uklanjanje regulatornih prepreka; NAPOMINJE da je potreban cjelovit, usklađen, predvidljiv i dugoročan okvir politika za prihvaćanje europskih inovativnih rješenja na biološkoj osnovi i za razvoj održive bioenergije; NAGLAŠAVA da u okviru europske politike treba uzeti u obzir i iskoristiti regionalne i lokalne posebnosti u pogledu biogospodarstva;
26. NAPOMINJE da je u okviru europskog zelenog plana dosad doneseno više pravnih prijedloga čiji je cilj usmjeriti EU prema zelenoj tranziciji, s krajnjim ciljem postizanja klimatske neutralnosti do 2050., i poduprijeti preobrazbu EU-a u pravedno i prosperitetno društvo s modernim i konkurentnim gospodarstvom, ili se o takvim prijedlozima trenutačno pregovara;
27. POTIČE Komisiju da unaprijedi svoje procjene učinka kako bi u njima više uzimala u obzir usklađenost politika među pravnim aktima, strategijama i razvojem biogospodarstva, njihov zajednički doprinos ciljevima Unije te njihov kumulativni učinak na korištenje zemljišta, opskrbu sirovinama i energetske resurse;

28. POZIVA Komisiju da prije sljedećeg strateškog razdoblja, a nakon detaljne procjene mjera na razini EU-a, predstavi ažuriranu strategiju i akcijski plan EU-a za biogospodarstvo na temelju ovih zaključaka Vijeća, uzimajući u obzir izvješće o napretku u vezi sa strategijom EU-a za biogospodarstvo i promjene u Europi i njezinoj okolini; POZIVA Komisiju da u međuvremenu Vijeće svake godine izvješćuje o svojim aktivnostima povezanim s time.
-